ע וְהַרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק (ר') [י"א] מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (הי"ד, וס"ת פ"י ה"ב). פ מְגִלָּה (כ"ז) [כ"ו] (ע"ב).

לְקְרוֹת בָּרַבִּים, (סב) * ע**וְיֵשׁ מִי** (יט) **שֶׁאוֹסֵר אֶלָּא אִם כֵּן** (סג) **לִלְמֹד תּוֹרָה אוֹ לִשָּׂא אִשָּׁה: יא** (סד) פ**בֵּית הַבְּנֶסֶת אוֹ לִבְנִים וְעֵצִים** (סה) **מִבֵּית הַבְּנֶסֶת יָשָׁן שֶׁפִּרְקוּ,** (סו) **יְכוֹלִים לִתֵּן** (כ) (סז) **בְּמַתָּנָה,** (סח) **דְּאִי לָאו דַּהֲוָה לְהוּ הֲנָאָה מִינֵיהּ לא הֲווּ יָהֲבִי לַהּ, הֲדַר הָוֵי לַהּ** (כמ) **כְּמָכָר.** * **וְכֵן יְכוֹלִים לְהַחֲלִיפָן בַּאֲחֵרִים וְהֵם יוֹצְאִים לְחֻלִּין. אֲבָל אָסוּר** (סט) * **לְמַשְׁכְּנָן** * **אוֹ לְהַשְׁכִּירָן** (ע) **אוֹ לְהַשְׁאִילָן,** (עא) **אֶפִלּוּ עַל יְדֵי שְׁבָעָה טוֹבֵי**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַבְּנֶסֶת שֶׁבְּכָפָר שֶׁנִּתְיַחֵד חָדָר וְנִכְתַּב עַל הַכְּתָלִים תְּפִלּוֹת וּבְקָשׁוֹת מִשְּׁמוֹת שָׁאִין נִמְחָקִים, צְרִיךְ הַסְכָּמוֹת אַנְשֵׁי הַכָּפָר, וְהַמְּעוֹת יִקָּחוּ לְהַסְפָּקַת תַּלְמוּד תּוֹרָה כוּ', וּמִכָּל מָקוֹם (לְעִשָּׁן) [לִשְׁרוֹ] בְּתוֹכוֹ יֵין שָׁרוּף שֶׁמַּשְׁחִיר הַכְּתָלִים וְגוֹרֵם מְחִיקַת הַשֵּׁם אָסוּר, עַיֵּן שָׁם:

בַּאֵר הֵיטֵב

(יט) **שֶׁאוֹסֵר.** וְלִדְבָרָיו אַף שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר וְחָבָר עִיר אֲסוּרִין לִמְכָּרָן וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּדָמָיו אֶלָּא אִם כֵּן לִלְמֹד תּוֹרָה כוּ'. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דִּבְתַשְׁמִישִׁים לְבַדֵּי עֲלְמָא מַתִּיר הַיְחִיד לִמְכָּרָן לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּדָמֵיהֶן, וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"ב כָּתַב שָׁם בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ (ס"ח) הַפְלוּגְתָּא גַּם בְּתַשְׁמִישִׁים, וְצָרִיךְ עִיּוּן, וְאֶפְשָׁר דְּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר קָאֵי רַק אַסֵּפָר תּוֹרָה. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כב) וְצָרִיךְ עִיּוּן עַל מַה סוֹמְכִין הָעוֹלָם שֶׁמּוֹכְרִין סֵפֶר תּוֹרָה אֲפִלּוּ נָתְנוּ לְבֵית הַבְּנֶסֶת לִקְרוֹת בָּהֶן וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּדָמֵיהֶן, וְצָרִיךְ לוֹמַר כֵּיוָן דְּהַמְנָהֵג כֵּן הָוֵי לַהּ כְּאִלּוּ הֵחֵלּוּ בְּתִחִלָּה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רנ"ט סָעִיף ב' בְּהַגָּ"ה. וְאִם קָנָאָה מִתְּחִלָּה כְּדֵי לִמְכָּרָהּ וְכָל שֶׁכֵּן אִם קִבְּלָהּ בְּחוֹב מֵאֵת לִמְכָּרָהּ. טַ"ז (סק"י). עַיֵּן בְּתְשׁוּבַת גִּנַּת וְרָדִים (ח"א) כְּלָל ב' סִימָן ל"א שֶׁכָּתַב דִּבְזְמַן הַזֶּה שֶׁכָּל סְפָרֵינוּ בְּחֶזְקַת שֵׁשׁ בָּהֶם פְּסוּל, מֵאֵת לְיַחִיד לִמְכֹּר סֵפֶר תּוֹרָה בְּשִׁפְּי, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּחַוַּת יָאִיר סִימָן נ"ט, וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ר"ע (ס"א): **יא** (כ) **בְּמַתָּנָה.** הֵינוּ שֶׁבָּעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר. וּבְכַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כה): (כמ) **כְּמָכָר.** אֲבָל לִתֵּן לְעִיר רְחוֹקָה שֶׁבְּוַדַּאי לֹא הָוֵי לַהּ הֲנָאָה מֵהֶם, אָסוּר. כָּתַב בְּמִשְׁאַת בִּנְיָמִין (בשו"ת סי' לג) דְּאִם בָּנוּ בֵּית הַבְּנֶסֶת חֲדָשָׁה וְנִסְתְּרוּ הַיְשָׁנָה עַל פִּי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, פְּקָעָה הַקְּדֻשָּׁה מֵהַיְשָׁנָה וְחָלָה עַל הַחֲדָשָׁה וְרַשַּׁאי לְשַׁנּוֹת הַיְשָׁנָה לְכָל מַה שֶּׁיִּרְצוּ דְּלֹא גָּרַע מִמַּתָּנָה, אֲבָל בְּלֹא הָכִי אֵין כֹּחַ אֲפִלּוּ שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר לַעֲשׂוֹת בֶּהֱן דָּבָר חל שַׁאֵין כֵּאן דָּבָר אַחֵר שֶׁתְּחוּל קְדֻשָּׁתָהּ עֲלֵיהֶן, עַיֵּן מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כז):

בֵּאוּר הַלָּכָה

בֵּית הַבְּנֶסֶת מִשְׁאַר תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה, עַיֵּן שָׁם:

ו * **וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כג) **דְּלֹא קָאֵי כְּמַאן דְּאָסַר אִם אֶפְשָׁר תּוֹרָה וְלֹא אַתַּשְׁמִישֵׁיהּ, וּבְבָאוּר הַגְּרַ"א מַשְׁמַע דְּלִחֵישׁ מִי שֶׁאוֹסֵר וְהוּא דַּעַת הָרַמְבַּ"ם** (ס"ת פ"י ה"ב, ותפלה פי"א ה"י"ד), **אֲפִלּוּ בְּתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה גַּם כֵּן אָסוּר לְהוֹצִיא הַמָּעוֹת לְדָבָר חל אֲפִלּוּ עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר וְרַק לְבֵית הַבְּנֶסֶת הַמֵּר דְּבָר זֶה, וְדַעַת הַפְּרִי מְגַדִּים** (א"א ס"ק כג) **דְּלֹא נוֹכַל לְתִלּוֹת זֶה לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם, עַיֵּן שָׁם. וּבְיוֹרֶה דֵּעָה** סִימָן רפ"ב סָעִיף י"ז **פָּסַק גַּם כֵּן דְּעַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר נוֹכַל לְהוֹצִיא הַמָּעוֹת שֶׁל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה שֶׁנִּמְכְּרוּ לְחֹל, וְלֹא הֲבִיא דְּעוֹת אֵלּוּ עָלְמָא מוּדִים דְּמֻתָּר:**

יא * **וְכֵן יְכוֹלִים לְהַחֲלִיפָן בַּאֲחֵרִים.** הוּא לְשׁוֹן הַטּוּר, וּמְקוֹרוֹ מִמְּגִלָּה כ"ו ע"ב דְּאָמַר שָׁם לִבְנֵי חֲלוּפִינְהוּ שָׁרֵי. **וְהָנֵי לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הַמְחַבֵּר לְעֵיל סְעִיף ד' דְּלְהַחֲלִיף הַקְּדֻשָּׁה לְכִיוֹצֵא בָּהּ יֵשׁ אוֹסְרִים,** עַל כָּרְחֵךְ יְפָרֵשׁ הָא דְּשָׁרֵי הַגְּמָרָא הֵינוּ לְהַחֲלִיף עַל דָּבָר שֶׁהוּא עִלּוּי קְדֻשָּׁה אֲבָל לֹא עַל לִבְנִים אֲחֵרִים, וְכֵן כָּתַב הַקָּרְבָּן נְתַנְאֵל (מגילה פ"ד אות צ), אֲבָל לְשׁוֹן הַטּוּר **וְהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ קָשָׁה לְפִי זֶה. וְהָנֵי לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף לְעֵיל** (ד"ה וכתב עוד) **דְּהַטּוּר מַתִּיר עַל דָּבָר שֶׁהוּא כְּיוֹצֵא בָּהּ נִיחָא לְשׁוֹן הַטּוּר, אֲבָל עֲדַיִן קָשֶׁה לְשׁוֹן הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ, וְאֶפְשָׁר דְּמֵירֵי דְּהִלְבְּנִים מִבֵּית הַבְּנֶסֶת יָשָׁן לֹא הָיוּ טוֹבִים וְהוּא בִּכְלַל חֲזִי בֵּיהּ תִּיוּהָא דְּשָׁרֵי לְכַלֵּי עֲלְמָא,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"א, עַיֵּן שָׁם:

*** לְמַשְׁכְּנָן וְכוּ'. וּבְתְשׁוּבַת בֵּית דָּוִד מַתִּיר לְמַשְׁכֵּן חֻפְצֵי כָּסֶף שֶׁל קֹדֶשׁ לְבִשְׁחוֹן לְמַלְוֹת בִּלְבַד וְשֶׁלֹּא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן כְּלָל** [עַקְרֵי דִּינִים], **וּפְשׁוּט**

*** אוֹ לְהַשְׁכִּירָן וְכוּ'. וּלְעִנְיַן מְכִירָה עַל תְּנַאי, מִשְׁמַע בַּתּוֹסָפוֹת** (מגילה כו:) דְּבִזְוִר דְּמוֹכְרִין סֵפֶר תּוֹרָה בְּשְׁבִיל תַּלְמוּד תּוֹרָה מִשּׁוּם דְּתַלְמוּד גָּדוֹל שֶׁמֵּבִיא לִידֵי מַעֲשֶׂה, אִם כֵּן הוּא הַדִּין אֶפְשָׁר דְּכֹהֲאי גַּוְנָא נַמִּי, דְּאִי אֶפְשָׁר לִלְמֹד בְּלֹא סְפָרִים: **יא** (סד) **בֵּית הַבְּנֶסֶת.** יָשָׁן: (סה) **מִבֵּית הַבְּנֶסֶת יָשָׁן.** פְּרוּשׁ שֶׁכְּבָר הִתְפַּלְּלוּ בּוֹ כְּדִלְעֵיל סְעִיף ח': (סו) **יְכוֹלִים לִתֵּן.** הֵינוּ שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר (נמ) בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, (ס) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא מַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר נַמִּי יְכוֹלִים. וּבִכְרַכִּים (סל) אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי: (סז) **בְּמַתָּנָה.** וְהַלּוֹקֵחַ יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּם (סנ) תַּשְׁמִישׁ חל: (סח) **דְּאִי לָאו דַּהֲוָה לְהוּ וְכוּ'.** אוֹ שֶׁמְּקַנִּים לָהֶם הֲנָאָה מְמֻנּוּ בְּאֵיזֶה פַּעַם [ר"ירטב"א (מגילה כו: ד"ה אלא הכא)]. וּלְפִי זֶה לְתִנּוּ לְאַנְשֵׁי עִיר רְחוֹקָה שֶׁבְּוַדַּאי לֹא נֶהֱנוּ וְלֹא יֶהֱנוּ מֵהֶם לְעוֹלָם, אָסוּר, דְּהָא אֵין כָּאן דָּבָר אַחֵר שֶׁתְּחוּל עַל זֶה קְדֻשַּׁת בֵּית הַבְּנֶסֶת וְעַל כֵּן לֹא נִפְקַע קְדֻשָּׁתָהּ וְאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ. וְכָל זֶה מֵירֵי כְּשֶׁנּוֹתְנִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּחֹל, (סג) אֲבָל לִתְּנָהּ לָהֶן בְּמַתָּנָה שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ בְּתוֹכָהּ מֵאֵת, דְּהָא אֵין כָּאן הוֹרָדָה מִקְּדֻשָּׁה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בַּהַגָּהּ, וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כז) שֶׁמְּצַדֵּד דְּהוּא הַדִּין דְּמֵאֵת לָהֶם לִתֵּן סֵפֶר תּוֹרָה [וְהוּא הַדִּין כָּל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה] (סל) בְּמַתָּנָה, דְּהָא אֵינָן מוֹרִידִין אוֹתָן מִקְּדֻשָּׁתָן בָּזֶה: (סט) **לְמַשְׁכְּנָן אוֹ לְהַשְׁכִּירָן.** דְּכֵיוָן שֶׁגּוּף הַחֻפָּץ לֹא נִמְכַּר, עֲדַיִן בִּרְשׁוּת בְּעָלִים הָרִאשׁוֹנִים הוּא וּבְקִדּוּשָׁתָהּ קָאֵי: (ע) **אוֹ לְהַשְׁאִילָן.** פְּרוּשׁ עַל זְמַן וְאַחַר כָּךְ יַחֲזִירֵם בְּעַיִן, דְּאִלּוּ בְּהַלְוָאָה לַחֲלוּטִין וְהַלְוָה יַחֲזִיר לִבְנִים אֲחֵרִים תְּמוּרָתָם בְּוַדַּאי שָׁרֵי, דְּהֵינוּ חֲלִיפִין דְּשָׁרִינַן [ר"ירטב"א (שם ד"ה לבני)]: (עא) **וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר.**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

שָׁם, וְהָכָא נַמִּי כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נִסְתַּר הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת], **וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּשָׁם מֵירֵי שֶׁאִי אֶפְשָׁר עוֹד לְהִתְפַּלֵּל שָׁם, אֲבָל הַלִּבְנִים וְעֵצִים דְּכָאן מֵירֵי שֶׁיְּכוֹלִים לִבְנוֹתָם עוֹד בְּבֵית הַבְּנֶסֶת** [דְּגוּל מַרְכָּבָה]. וְכֵן מַשְׁמַע בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק י"א מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה דִּין כ' לְהַדְיָא: (סנ) **וּלְעִנְיַן אַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנַּ"ל בְּסָעִיף ט', לְהֵנִי פּוֹסְקִים דְּמֵירֵי הָכָא בְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר שָׁרֵי אֲפִלּוּ בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים נַ"ל בְּסָעִיף ט', וּלְהֵנִי דְּשָׁרוּ בְּכָאן בְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בִּלְחוּד אָסוּר בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים,** דְּמֵי עֲדִיפָא מִמָּכָר: (סנ) מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כז): (סמ) **הֵינוּ אֲפִלּוּ לְאַנְשֵׁי עִיר אַחֶרֶת:**

(נמ) וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ לְפִי מַה שֶּׁהֶעְתִּיק דִּבְרֵי הָרִיבַ"ש (בתשובה סי' רפה): **יא** (נמ) מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק כו) בְּשֵׁם הָרַי"ף (מגילה ח.) וְרא"ש (שם פ"ד סי' א) וְר"ן (שם ד"ה ומאן), וְכֵן כָּתַב הַמְּאִירִי (שם כו: ד"ה ביהכנ"ס שבארנו): (ס) רַמְבַּ"ן (שם כה: ד"ה וכן מה) וְרַשְׁבָּ"א (שם כו: ד"ה מתנה) וְרִיטְבָ"א (שם ד"ה אלא), וּבִקְרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק כו) מְצַדֵּד דְּכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ"ם (תפלה פי"א ה"כ): (סמ) **מַגֵּן אַבְרָהָם** (ס"ק כו). וְעַיֵּן **מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִצְמוֹ בְּסָעִיף קָטָן י"ב [הֵינוּ שֶׁכָּתַב שָׁם בְּשֵׁם הַמַּבִּי"ט** (ח"ג סי' קמג) **דְּאִם אֵינָם מִתְפַּלְּלִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל כְּרָכִים יְכוֹלִים לְמָכְרָהּ** מִטַּעַם דְּמַאי אִכְפַּת לְהוּ לְכְרָכִים אַחַר שֶׁבְּלָאוֹ הָכִי אֵינָם מִתְפַּלְּלִים עוֹד

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הָעִיר, שֶׁעֲדַיִן נִשְׁאָרִים בִּקְדֻשָּׁתָן (עב) שֶׁאֵין כָּאן דָּבָר אַחֵר שֶׁתְּחוּל קְדֻשָּׁתָן עָלָיו. הַגָּהּ: וַדַּוְקָא בְּדָרָךְ (עג) שֶׁמּוֹרִידָן מִקְּדֻשָּׁתָן, אֲבָל * מֵתָר לְהַשְׁאִיל (עד) אֲפִלּוּ סֵפֶר תּוֹרָה לִקְרוֹת בָּהּ, אֲפִלּוּ מִשָּׁל רַבִּים לְיָחִיד (בית יוסף (ד"ה ומ"ש) בשם ארחות חיים (סר' כד)):

יב [צ] מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּנַאי עִם הַקָּהָל שֶׁלֹּא יוּכַל (עה) **לִבְנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת כִּי אִם הוּא וְזַרְעוֹ, (עו) אֵינוֹ יָכוֹל לִמְכֹּר** (כב) **זְכוּתוֹ לְאַחֵר: יג** [ק] **גָּבוּ מָעוֹת לִבְנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת וּבָא לָהֶם** (עז) **דָּבָר מְצָוָה, מוֹצִיאִין בָּהּ הַמָּעוֹת. קָנוּ אֲבָנִים וְקוֹרוֹת,** (עח) **לֹא יִמְכְּרוּם לְדָבָר מִצְוָה, אֶלָּא לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים, אַף עַל פִּי שֶׁהֲבִיאוּ הָאֲבָנִים וּגְדָרוּם וְאֶת הַקּוֹרוֹת וּפְסָלוּם וְהִתְקִינוּ הַכֹּל לִבְנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת, מוֹכְרִים הַכֹּל לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים בִּלְבָד. אֲבָל אִם** (עט) **בָּנוּ** (כג) **וְנָמְרוּ,** (פ) * **לֹא יִמְכְּרוּ** (כד) **בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא יִגְבּוּ לַפִּדְיוֹן מִן הַצִּבּוּר: יד** [ר] **רְאוּבֵן שֶׁאָמַר קַרְקַע זוֹ אֲנִי נוֹתֵן לִבְנוֹת עָלֶיהָ בֵּית הַכְּנֶסֶת וְלֹא רָצוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְהָנִיחַן לִבְנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְהַקָּהָל אוֹמְרִים לִבְנוֹת עָלֶיהָ בַּיִת לְתַלְמוּד תּוֹרָה, וּרְאוּבֵן אוֹמֵר אַדַּעְתָּא דְּהָכִי לֹא נְדָרִי,** (פא) **לֹא מָצִי רְאוּבֵן הָדַר בֵּיהּ. וְאִם רְאוּבֵן לֹא הָיָה דָּר שָׁם הָיוּ** (פב) **יְכוֹלִים** (כה) **לְשַׁנּוֹתָהּ, וְאִם הוּא מִבְּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר,** (פג) **אֵינָם רַשָּׁאִים**

צ מְרְדְּכִי בְּסוֹף פֶּרֶק הַחוֹבֵל (ב"ק פ"ח סי' קח).

ק בְּבָא בְּתְרָא דַּף ג' (ע"ב) לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ח' מֵהִלְכוֹת מַתָּנוֹת עֲנִיִּים (ה"א). ר מְרְדְּכִי שָׁם פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר (מגילה פ"ד סי' תתכא).

בַּאֵר הֵיטֵב

יב (כב) **זְכוּתוֹ.** דַּוְקָא אִם כִּבְּדוּ הַקָּהָל לְאֶחָד בְּדָבָר זֶה, אֲבָל אִם קָנָה אֶחָד זְכוּת זֶה יָכוֹל לִמְכֹּר לְאִישׁ הָגוּן כְּמוֹהוּ. טַ"ז (ס"ק יא): **יג** (כג) **וְנָמְרוּ לֹא.** הַמְּגַן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְכִי הַגִּיהַּ, בָּנוּ יִגְמְרוּ וְלֹא וְכוּ': (כד) **בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וּמִן הַדִּין שָׁרֵי. מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק לג) טַ"ז (סק"ב) וְשֶׁ"ך יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (רכ"ד) [רנ"ב] (סק"א): **יד** (כה) **לְשַׁנּוֹתָהּ. אֲפִלּוּ**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(פה) אִם הָיָה גַּם כֵּן בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר: (עב) **שֶׁאֵין כָּאן דָּבָר אַחֵר** וְכוּ'. וְאַף עַל פִּי (פו) שֶׁקִּבֵּל מָעוֹת כְּשֶׁמִּשְׁכְּנָן אוֹ הִשְׁכִּירָן, אֵין שִׁיּוּךְ לוֹמַר דְּחָלָה הַקְדָּשָׁה עַל הַמָּעוֹת שֶׁהָרֵי אֵין גּוּף הַחֶפֶץ קָנוּי לוֹ וַעֲדַיִן נִשְׁאָר בִּקְדֻשָּׁתוֹ וְקָא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקֹדֶשׁ: (עג) **שֶׁמּוֹרִידָן מִקְּדֻשָּׁתָן.** דְּהַיְנוּ שֶׁהַשּׁוֹאֵל וְהַשּׁוֹכֵר מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּחֹל: (עד) **אֲפִלּוּ סֵפֶר תּוֹרָה** וְכוּ'. וְכָל שֶׁכֵּן לְהַשְׁאִיל בֵּית הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל בָּהּ. וְעַיֵּן בְּעוֹלַת תָּמִיד (ס"ק לב) דְּזֶה דַּוְקָא כְּשֶׁהַשּׁוֹאֵל וְהַשּׁוֹכֵר קוֹרֵא בַּסֵּפֶר תּוֹרָה וְכֵן מִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בַּעֲשָׂרָה, הָא לָאו הָכִי יֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם זִלְזוּל קְדֻשָּׁה, וְהַמְּגַן אַבְרָהָם כָּתַב בְּסָעִיף קָטָן כ"ז דְּמִסְתַּיְּמַת הַפּוֹסְקִים מִשְׁמַע דְּבִכְל גַּוְנֵי שְׁרִי: **יב** (עה) **לִבְנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וְהוּא הַדִּין בְּשְׁאָר דָּבָר מְצָוָה: (עו) **אֵינוֹ יָכוֹל לִמְכֹּר.** דְּמִסְתַּבְּרָא דְּלֹא הִשְׁלִיטוּ הַקָּהָל עַל אוֹתָהּ מִצְוָה אֶלָּא לְאוֹתוֹ אִישׁ וּלְזַרְעוֹ וְלֹא לְמִכֹּר לַאֲחֵרִים, אֶלָּא אִם כֵּן הִתְנוּ בְּפֵרוּשׁ שֶׁיָּכוֹל לִמְכֹּר זְכוּתוֹ [לְבוּשׁ]. כָּתַב הַטַּ"ז (ס"ק יא) דְּהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ מְיַירֵי שֶׁכִּבְּדוּ אוֹתוֹ בְּחִנָּם, אֲבָל אִם קָנָה מֵהֶם בְּדָמִים הוּא כְּכָל קִנְיָן דְּעָלְמָא וְיָכוֹל לִמְכֹּר זְכוּתוֹ לְאַחֵר. וּמִכָּל מָקוֹם בָּרוּר הוּא כִּי דַּוְקָא לְהָגוּן כְּמוֹהוּ הִקְנוּ לוֹ זְכוּת זֶה, וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק כד), וְכֵן בְּדִינָא דִּלְבוּשׁ, כְּשֶׁהִרְשׁוּהוּ בְּפֵרוּשׁ שֶׁיָּכוֹל לִמְכֹּר זְכוּתוֹ, הוּא גַּם כֵּן דַּוְקָא לְהָגוּן כְּמוֹהוּ [פְּרִי מִגְדִּים (משב"ז ס"ק יא)]: **יג** (עז) **דְּבַר מִצְוָה.** מִדְּסָתַם מַשְׁמַע כָּל דְּבַר מִצְוָה כְּצָדָקָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה אַף שֶׁאֵינָהּ חֲמוּרָה מִקְּדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְאַף עַל גַּב דִּלְעֵיל בְּסָעִיף ה' פָּסַק בְּנִבּוּי מָעוֹת דְּאֵין מְשַׁנִּין אֶלָּא לִקְדֻשָּׁה חֲמוּרָה, הָכָא מְיַירֵי עַל יְדֵי שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר דְּשָׁרֵי לְהוֹצִיא הַמָּעוֹת אַף לִקְדֻשָּׁה קַלָּה וְאַף לְחֻלִּין וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ז' [מְגַן אַבְרָהָם (סק"ל)]. וְהַטַּ"ז (ס"ק יב) מוֹקֵי לָהּ אַף שֶׁלֹּא עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, אֶלָּא דְּמְיַירֵי דִּשְׁקִילִי הַמָּעוֹת דָּרְךְ הַלְוָאָה וְאַחַר כָּךְ יַחְזִירוּ מָעוֹת אֲחֵרִים לִבְנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְאָזַיל לְטַעְמֵיהּ בְּסָעִיף קָטָן ב' דְּסִבְירָא לֵהּ שָׁם בְּגִבּוּי מָעוֹת דְּמִתְּחִלָּה לֹא עָלְתָה עַל דַּעְתָּם דָּרְךְ הַלְוָאָה: (עח) **לֹא יִמְכְּרוּם לְדָבָר מִצְוָה.** אַף עַל פִּי שֶׁעַל פִּי הַדִּין מֻתָּר עַל פִּי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר אֲפִלּוּ לְהוֹצִיא לְחֻלִּין כָּל שֶׁכֵּן לְדָבָר מִצְוָה, מִכָּל מָקוֹם (פו) לֹא יַעֲשׂוּ כֵּן [מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק לא)] וְיִגְבּוּ מִן הַצִּבּוּר: (עט) **בָּנוּ וְנָמְרוּ.** דַּוְקָא גָּמְרוּ אֲבָל לֹא גָּמְרוּ אֶת הַבִּנְיָן דִּינוֹ כַּאֲבָנִים וְקוֹרוֹת שֶׁנִּזְקְרוּ מִקְּדֶם [טַ"ז (יו"ד סי' רנב סק"ב) וְחָמַד מֹשֶׁה (ס"ק יג), וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קנ"ב בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בונים)]: (פ) **לֹא יִמְכְּרוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת.** פְּרוּשׁ (פס) אֵין רָאוּי לְאַנְשֵׁי הָעִיר לַעֲשׂוֹת כֵּן, אֲבָל מִן הַדִּין שָׁרֵי בְּפִדְיוֹן שְׁבוּיִם וּלְקִדֻּשָּׁה חֲמוּרָה בְּכָל גַּוְנֵי, (פט) וַאֲפִלּוּ בְּלֹא שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר: **יד** (פא) **לֹא מָצֵי** וְכוּ'. דְּנַעֲשָׂה נָדָר מִכֹּחַ אָמַר קַרְקַע זוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכִדְאָמְרִינַן [ר"ה ו.] 'בְּפִיךָ' (דברים כג כד) זוֹ צְדָקָה: (פב) **יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹתָהּ.** (פ) לְדָבָר הֶרְשׁוּת, וַאֲפִלּוּ הַקַּרְקַע לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַזְּמָנָה לָאו מִילְתָא הִיא כְּדִלְעֵיל סְעִיף ח'. וְאַף שֶׁהוּא עוֹמֵד וְצוֹוֵחַ אֵינִי חָפֵץ אֶלָּא שֶׁיִּהְיֶה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, לֹא מַשְׁגִּיחִינַן בֵּיהּ, כֵּיוָן דְּמַעִקְּרָא סְתָמָא אָמַר וְלֹא כַּפְלֵיהּ לְתַנָּאֵיהּ, דְּלֹא אָמַר אִם לֹא יִבְנוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת יַחְזִירוּ לִי הַקַּרְקַע, אָמְרִינַן אַדַּעְתָּא דְּיִדְהוּ יְהָבָהּ מַעִקְּרָא וַהֲשְׁתָּא קְהֲדַר בֵּיהּ וְלֹא מָצֵי [מָרְדְּכִי (מגילה פ"ד סי' תתכא)]: (פג) **אֵינָם רַשָּׁאִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיָּכוֹל לְעַכְּבָם שֶׁלֹּא לִבְנוֹת עָלֶיהָ בֵּית הַמִּדְרָשׁ אַף שֶׁהִיא קְדֻשָּׁה חֲמוּרָה מִזֶּה כַּנַּ"ל בְּרֵישׁ הַסִּימָן,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פה) מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק כח). וְעַיֵּן בְּפִרְי מִגְדִּים (א"א) סָעִיף קָטָן כ"ו שֶׁכָּתַב דְּהוּא דַּוְקָא לְשִׁיטַת הָרִי"ף וְסִיעָתוֹ דְּסִבְירָא לְהוּ בְּמַתְנָה אָסוּר בְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בִּלְחוּד, אֲבָל לְהָרַמְבַּ"ן (מגילה כה: ד"ה וכן מה) וְסִיעָתוֹ דְּסִבְירָא לְהוּ דְּסוּגְיָא דְּמַתְנָה אֵיירֵי שֶׁלֹּא בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, לְפִי זֶה גַּם מַה דְּאָסְרִינַן בְּאוֹגוֹרֵי וּמַשְׁכּוֹנֵי הַיְנוּ דַּוְקָא גַּם כֵּן בְּשֶׁלֹּא הָיָה בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לֹא נִהְירָא דָּבָר זֶה כְּלָל וְלִכְלֵי עָלְמָא אָסוּר אֲפִלּוּ בְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, דְּנִהְיֶה דִּלְשִׁיטָתָם שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר יְכוֹלִים לְבַטְּלוֹ וּלְהַפְקִיעוֹ מִקְּדֻשָּׁתוֹ כְּשֶׁאֵינָם צְרִיכִים לוֹ הָיְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁרוֹצִים לְהַפְקִיעַ, אֲבָל גַּבֵּי אוֹגוֹרֵי וּמַשְׁכּוֹנֵי הֲרֵי חָזְרִינַן שֶׁאֵינָם רוֹצִים לְהַפְקִיעוֹ כְּלָל וַעֲדַיִן צְרִיכִים לוֹ מִדְּאֵינָם מְמַשְׁכְּנִים אוֹתוֹ אֶלָּא לְפִי שָׁעָה וּבְקִדּוּשְׁתֵּי קַאֵי, וְכֵן מוּכָח בְּרִיטְבָ"א (שם כו:) דְּבוּר הַמַּתְחִיל אוֹגוֹרֵי וּמַשְׁכּוֹנֵי דְּאֵינָם בְּכְלָל תִּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה לְאַחַר זְמַן מִדְּלָא נִסְתַּלְּקוּ מִמְּנָּה לְגַמְרֵי, עַיֵּן שָׁם. **וְדַע דְּכָל זֶה דַּוְקָא בְּסִתָּמָא, אֲבָל אִם יְדֵעִינַן שֶׁרוֹצִים לְבַטְּלוֹ וּלְהַפְקִיעוֹ לְגַמְרֵי מִקְּדֻשָּׁתוֹ אֶלָּא שֶׁאֵינָם מוֹצְאִים עֵתָה לְמָכְרוֹ אוֹ שֶׁדְּמֵי הַשְּׁכִירוּת שֶׁיַּשְׁכִּירוּהוּ תָּמִיד יַעֲלֶה לָהֶם רֶוַח יוֹתֵר, בְּוַדַּאי שֶׁיָּכוֹל בְּיָדָם לְהַשְׁכִּיר עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר כְּמוֹ בִּמְכִירָה, וְזֶה אֵיירֵי הַהִיא דִּתְשׁוּבַת הָרַא"ש כְּלָל ה'** (סי' א) **שֶׁמַּתִּיר לְהַשְׁכִּיר,**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah